

MEDEEA WEINBERG (1931–2017) – UN CERCETĂTOR DE EXCEPȚIE

Gabriela ANDREI¹, Angela PETRESCU²

arnold4386@yahoo.com; angelap@antipa.ro

ABSTRACT: Medeea Regenstreif was born in Bacău on May 24, 1931, just the day when the “Grigore Antipa” National Museum of Natural History in Bucharest celebrated the 23rd anniversary of its inauguration in the building on no. 1 Kiseleff Street. Between 1941 and 1943, Medeea is in a ghetto with her parents. By a decree signed by Marshal Antonescu, several Jewish families, including her family, are repatriated. So in the autumn of 1943, the Regenstreifs returned to Bucharest to their old home. By the age of 12, Medeea was educated by her parents. She took private exams to be admitted to high school. În 1950, after graduating from high school, she was admitted among the first at the Faculty of Natural Sciences of the University of Bucharest. În 1954 he took her Bachelor’s in Zoology, and on September 1 of the same year she was employed at the Antipa Museum, where she worked for over 35 years until retirement. She was introduced to the field of entomology by Professor Mihai Ionescu, who would later be her Doctoral thesis advisor. First, she studied lepidoptera (butterflies), then the head of the department, Dr. Victoria Iuga-Raica, decided that the young Medeea should approach the study of the diptera (flies). She earnestly undertook to study the new insect group, to which she would dedicate herself entirely, becoming a world-class specialist. She worked with many personalities in the field and was invited to research diptera collections from major European museums. She loved the Antipa Museum, giving it many years of her life. She initiated, enriched and organized a remarkable collection of diptera. She published more than 150 specialized works in Romania and abroad (France,

¹ Membru asociat al Diviziei de Istoria Științei a Comitetului Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii al Academiei Române.

² Cercetător științific gr. III la Muzeul Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa”, București; membru asociat al Diviziei de Istoria Științei a Comitetului Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii al Academiei Române

Germany, Switzerland, Czechoslovakia, Israel etc.) and the Diptera Asilidae beam of the Fauna of Romania series received the “Emil Racoviță” prize, awarded by the Romanian Academy of Sciences. At the age of 55 she retired, but did not interrupt her research activity, continuing to publish important works, especially abroad. For us, those who have met her, but also for those who will know her from her publications and from the collection that she initiated, enriched and organized for a European-sized museum, Medeea Weinberg remains an outstanding researcher and passionate museologist.

KEYWORDS: Medeea Weinberg (Regenstreif); entomologist; dip-
terologist; Asilidae; museologist; Antipa Museum.

Medeea Regenstreif s-a născut la Bacău, la 24 mai 1931, chiar în ziua în care Muzeul de Istorie Naturală din București aniversea 23 de ani de la inaugurarea sa în clădirea de pe Kiseleff no. 1.

Ana și Beno Regenstreif împreună cu fiica lor Medeea duceau o viață liniștită de familie, în locuința lor din București, când în 1940 sunt nevoiți să înceapă lupta pentru supraviețuire... Se refugiază la Herța, la bunicii paternali ai Medeei. Atunci, la vârsta de numai 10 ani, Medeea trăiește, împreună cu familia, un moment dramatic ce ar fi putut să devină tragic, așa cum a fost pentru foarte mulți evrei. Peste ani, fiind colege de laborator, Medeea Weinberg mi-a relatat, cu vădită emoție în glas, acel moment hotărâtor... Ajunseseră împreună cu familia la punctul în care avea loc „trierea”; unii erau trimiși în ghetouri, alții, în lagăre. Ofițerul german, care hotăra destinația fiecăruia, era însoțit de un câine-lup mare. Când a venit rândul familiei Regenstreif, fetița Medeea a văzut câinele, a alergat la el, și fără nicio teamă, l-a mângâiat și l-a îmbrățișat! Se pare că gestul spontan al copilei l-a impresionat pe ofițer, care a hotărât să-i trimită familia în ghetou și nu spre exterminare! După trei ani de ghetou, suferințele familiei Regenstreif iau sfârșit, când, printr-un decret semnat de mareșalul Antonescu, mai multe familii de evrei, printre care și familia sa, sunt repatriate, considerându-se că fuseseră „deportate dintr-o eroare”! Astfel că în toamna lui 1943 familia Regenstreif revine în București, la vechiul domiciliu.

Până la vârsta de 12 ani, părinții au fost cei care au instruit-o și educat-o pe Medeea. După ce dă examene în particular, va fi admisă în primul an de liceu.

Ambițioasă și tenace încă din copilărie, în 1950, după absolvirea liceului cu rezultate foarte bune, reușește printre primii la Facultatea de Științe Naturale a Universității București. În 1954 își ia licența în Zoologie, iar la 1 septembrie, în același an, va fi angajată la Muzeul Antipa. De altfel, Medeea lucrase la Muzeu încă din anii studenției, când venea ca îndrumător voluntar și conducea grupurile de vizitatori, așa că Muzeul îi era bine cunoscut la momentul angajării sale.

La Muzeu lucrează mai întâi lepidoptere (fluturi), cu reputatul lepidopterolog Eugen Niculescu, de la care va învăța tehnici de disecție și studii de anatomie. Realizează împreună cu acesta un studiu complex asupra fluturelui *Chamaesphecia palustris*, pe care îl publică în 1956.

Fig. nr. 1 – Medeea Weinberg (1931–2017)

Șeful Secției de Entomologie, pe atunci dr. Victoria Iuga-Raica, hotărăște însă în același an că tânăra Medeea trebuie să abordeze studiul dipterelor (muștelor) și să realizeze o colecție. Chiar dacă schimbarea grupului de studiu a însemnat o adevărată lovitură pentru Medeea, care

îndrăgise lepidopterele, ea a preluat cu seriozitate studiul noului grup de insecte, căruia i se va dedica în totalitate, devenind odată cu trecerea anilor un dipterolog de talie mondială. Când s-a apucat de studiul dipterelor, «*îi lipseau și materialele de studiu (insectele propriuzise) și literatura de specialitate, astfel că a pornit o campanie intensă de colectări pe teren și de umplere a golurilor informaționale prin „scanarea” bibliotecilor din București și a celor de la Muzeul Brukenthal din Sibiu și de la Universitățile din Cluj și Iași. Numita scanare însemna copierea de mână a sute de pagini înțesate de denumiri latinești, traducerea din germană și maghiară a vechilor nume ale unor localități și multe alte aspecte de acest gen*» (Pârvu, 2017).

În 1968, dr. Aurelian Popescu-Gorj, șeful secției de Entomologie, scria despre Medeea Weinberg că este “*o cercetătoare de valoare, întreprinzătoare, activă, devotată și generoasă, un camarad de nădejde, dispus întotdeauna să-și ajute colegii*”. (Pârvu, 1991).

Căsătorindu-se cu muzicianul (pianist, compozitor și dirijor) Gerry Podgoreanu (Gerard Weinberg) din 1963 îl va însoți în turnee prin țările socialiste. «*Medeea Weinberg a exploatat la maximum oportunitățile: a stabilit legături cu specialiști reputați mai ales din Cehoslovacia și Ungaria, a studiat marile colecții în domeniu de la renumitele muzee din Praga și Budapesta și mai ales și-a completat literatura de specialitate. Timpul folosit judicios a făcut ca doar în 5–6 ani de la abordarea grupului de studiu (în 1956), să publice în 1971, în colaborare cu M. A. Ionescu, fascicula nr. 11 (Diptera: Asilidae) din seria Fauna României, laureată cu premiul „Emil Racoviță” al Academiei Române, și în 1972 să-și susțină, cum laudae, teza de doctorat: „Cercetări asupra dipterelor Asilidae din Dobrogea”, avându-l coordonator pe profesorul Mihai A. Ionescu*» (Pârvu, 2017).

Participă la numeroase evenimente științifice, din țară și străinătate, precum al 13-lea și al 15-lea Congres de Entomologie (Moscova, 1968 și Washington, 1976), la al 5-lea Simpozion Internațional de Entomofaună Central-Europeană (Budapesta, 1973). Încă din 1957 colaborează cu numeroși cercetători de renume: Rozkosny și Chvála (Cehoslovacia), B. Mannheims din Bonn; L. Tsacas (Franța), F. Mihalý (Ungaria), Bächli (Elveția), M. Baez (Insulele Canare) (Pârvu, 1991). A studiat și a publicat lucrări de mare valoare, nu numai asupra Asilidelor, ci și a altor 17 familii de diptere, lucrări apărute la Berlin, Brno, Bratislava, Roma, Marsilia, Paris, Athena, Geneva, Zürich, Ankara, Tel-Aviv, Insulele Canare și Spania. Lista integrală a lucrărilor dr. Medeea Weinberg a fost publicată de Corneliu Pârvu, în 2017 (op.cit.).

Fig. nr. 2 – Medeea Weinberg cu dr. Ion Drăghia la Pasărea – Brănești (1978)

Fig. nr. 3 – Medeea Weinberg cu colegii entomologi:
Corneliu Pârvu, Ioana Matache și Ion Drăghia

A efectuat studii faunistice, taxonomice, morfologice și de comportament prin care a îmbogățit cunoașterea dipterofaunei din România cu 135 de specii și 12 genuri neșemnalate până la domnia sa, descriind și taxoni noi pentru știință din fauna României, cum sunt *Dysmachus antipai*, *Antipalus bilobus*, *Astochia caspica sienkiewiczzi* (Pârvu, 2017).

Iată ce scria Medeea Weinberg referitor la activitatea sa de-a lungul anilor, într-un raport înaintat Academiei Române: «Cum Muzeul Grigore Antipa nu poseda o colecție științifică de diptere, mi-a fost încredințată mie această misiune. De la începuturile mele științifice, am desfășurat o muncă susținută în sensul realizării acestei colecții. Cercetarea în acest scop am desfășurat-o pe două căi. Adunarea și identificarea materialului din România și determinarea numeroaselor materiale trimise mie din străinătate. Conform uzanței internaționale, din materialele trimise pentru cercetare aveam dreptul să rețin între 1–10% din exemplarele unei specii identificate, și aceasta în raport cu numărul indivizilor ce aparțin unei specii (...). Rezultatul cercetărilor efectuate de noi, care au stat la baza descrierilor de specii noi pentru știință, ca și alte exemplare care au stat la baza descrierilor de specii noi de către alți cercetători din țară și lume, au îmbogățit patrimoniul național și universal cu o COLECȚIE DE EXEMPLARE UNICAT – EXEMPLARE TIP, peste 400 de exemplare, care formează acum la Muzeul Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa” colecția de patrimoniu, categoria TEZAUR.. (...) Atât schimbările de publicații ca și o vastă corespondență, au contribuit la obținerea unor valoroase exemplare din multe familii de diptere, de pe toate continentele, care au format „Colecția științifică mondială de diptere” cu peste 12 000 de exemplare. (...) La toate acestea se adaugă valoroasele donații primite de la cel mai marcant dipterolog al secolului XX, Prof. Dr. Ervin Lindner, Germania (...)...am realizat și o colecție științifică de diptere „Fauna României”, peste 15 000 de exemplare, care posedă dublete pentru schimb».

*

O persoană care, încă de la vârsta de 19 ani, a lucrat în Muzeu la secția de Entomologie, mulți ani alături de Medeea Weinberg, este dna Marinela Năzăreanu, care a ales să-și intituleze amintirile legate de personalitatea cercetătoarei: *O viață trăită cu pasiune*.

«Pe dna dr. Medeea Weinberg am cunoscut-o în 1966, când m-am angajat la Muzeul Gr. Antipa, pe postul de conservator, post de curând înființat, special

pentru secția de entomologie. Secția avea la acea vreme numeroase colecții, aria cea mai mare fiind a lepidopterelor. Personalul secției era reprezentat de: un șef de secție (Dr. Aurelian Popescu-Gorj), 5 cercetători (Medeea Weinberg, Atena Roșca, Ion Drăghia, Ștefan Negru, Xenia Scobiola-Palade), un consultant științific (Dr. doc. Victoria Iuga-Raica, fost profesor universitar la Facultatea de Biologie, considerată la vremea aceea, unul dintre cei mai buni entomologi anatomici, din lume), 3 preparatori (Sanda Sofronie-Pârvulescu – lepidoptere, Rada Tiță – himenoptere, coleoptere și Anca Văcariu – diptere etc.) și un conservator: Marinela Năzăreanu, pentru etichetare, evidența materialului științific, inventarier, dezinsecție etc.

În 1966 dna Medeea Weinberg era o tânără muzeograf de 35 de ani, frumoasă, veselă, energică și foarte pasionată de viața din muzeu. Încă din facultate participase voluntar la ghidajele pentru vizitatori. La sfatul profesorului acad. Mihai Ionescu, se ocupa de diptere, în special de studiul Asilidelor, cărora le dedica mult timp. A avut și sprijinul familiei, care i-a înțeles pasiunea. Pe soțul ei, un cunoscut muzician, Gerard Weinberg (cu numele de scenă: Gery Podgoreanu) l-a însoțit în turnee în afara țării. Așa a luat legătura mai direct cu cercetători dipterologi din țările respective. În Ungaria cu dr. Mihaly; în Cehoslovacia la Praga cu Moucha și Hradsky. Avea o vastă corespondență cu somități în domeniu, printre care: dr. Balaschowsky (Muzeul din Paris), dr. Sabrowski (Smithsonian Inst.). În țară, colabora cu plăcere atât cu tineri cercetători, cât și cu persoane care aveau ca hobby studiul insectelor și în general, biologia. Le oferea informații, le arăta tehnica disecțiilor, le oferea ace entomologice. Dintre aceștia, amintesc câteva nume: dr. Lucia Dușa (Cluj), dr. I. Andriescu (Stațiunea Pângărați – P. Neamț), dr. Maria Iacob (București, Ministerul Culturii), dr. Cornelia Chimișliu (Craiova), dr. Anina Jecu (Tulcea), Vladimir Brădescu (geolog- pasionat de studiul Syrphidelor), dr. Eugen Nițu ș.a.

Anii au trecut și deja era cunoscută ca un foarte bun cercetător dipterolog. Multe muzee și institute de cercetare îi solicitau prezența pentru determinări și revizuirii de colecții. Prin anii '70, cu greu a acceptat două invitații succesive ale Dr. Balaschowsky, la Muzeul din Paris, ambele de câte două luni. Aici a lucrat cu L. Tsacas. I-a uimit pe toți cu stilul său de lucru. Muncea de dimineața până seara. Pentru un cercetător din blocul estic era o mare realizare să fii recunoscut la scenă deschisă pentru capacitatea ta profesională. În timpul celei de a doua invitații la Paris i-a decedat mama, pe care o iubea foarte mult și cu care avea o relație cu totul specială. A aflat abia la întoarcere, acasă. Alături i-au fost soțul, sora (Irina) și cumnatul. Dar viața merge înainte, și într-o zi primește o invitație

(pentru o lună) de la prof. Sabrowski – Smithsonian Inst. SUA. Pentru Medeea Weinberg nu mai era o problemă obținerea aprobărilor. Era deja considerată o persoană loială regimului. A acceptat, cu condiția să fie însoțită de un coleg din secția de entomologie: dr. Ion Drăghia. Și a reușit. Au fost amândoi în Statele Unite.

În ceea ce mă privește, dnei Weinberg îi datorez următoarele:

În anul 1973 urma să aibă loc un simpozion entomologic la Budapesta. Cu energia ce o caracteriza, s-a ocupat de tot: lista participanților, aprobări de la minister și alte instituții. Nu vroiam să merg, dar m-a convins că pot face față fizic și psihic. Rezultatul: Am participat și a fost foarte frumos. Era prima mea ieșire din țară, de la est spre vest.

Apoi, rezultatele mele privind ilustrațiile din lucrările științifice (aripi, antene, diverse organe etc.) Totul s-a petrecut cam așa: Prin 1973–1974, dr. Medeea Weinberg cu Lazăr Botoșeneanu lucrau la “Mica Faună Ilustrată a României”. Volumul ilustrativ era mare. Erau necesari mai mulți desenatori. Prima probă pe care am dat-o nu a fost mulțumitoare. A fost un dezastru. Editura Științifică și Enciclopedică, cea care urma să publice Mica Faună, era o editură de prestigiu. Calitatea editorială era impecabilă. Totuși la insistențele celor “doi părinți” (Weinberg și Botoșeneanu) pentru tehnică și îndrumări editura mi-a recomandat-o pe graficiană Valeria Paulian. Un noroc nesperat! Datorită sfaturilor acestei doamne, la proba a doua am fost acceptată ca ilustrator. Așa a început drumul meu de colaborări cu diverse edituri. Cu foarte multă muncă, perseverență și răbdare.

Ultima lucrare la care am lucrat împreună cu Medeea Weinberg a fost despre Asilidele din Fauna Elvețiană, publicată în 1995. (Insecta Helvetica Fauna, DIPTERA, ASILIDAE) Coautor: Gerhard Bächli, de la Muzeul de Zoologie al Universității din Zürich. O carte deosebită, apreciată, la care s-a lucrat mult, dar a meritat. Este specială pentru mine... Am fost și sunt fericită și bucuroasă pentru faptul că dna Medeea Weinberg m-a acceptat parteneră și am lucrat împreună, iar partea elvețiană a fost de o finețe și de o eleganță impecabilă, vis-à-vis de persoana mea.

Cele lăsate nouă drept moștenire de dna Medeea Weinberg cred că s-ar putea enumera astfel: a pus bazele colecțiilor de Diptere din România și din alte zone zoogeografice, precum și o colecție de Exemplare-Tip; a lăsat o bogată literatură de specialitate; a publicat Fauna Asilidelor din România, în Editura Academiei, care a fost și premiată; a sprijinit și îndrumat pe toți aceia care i-au cerut un sfat, un ajutor. Prin participarea la simpozioane, congrese, prin

rezultatele lucrărilor publicate, a fost un adevărat ambasador al României în lumea științifică internațională. Alături de alți cercetători de elită, a dat strălucire și respect Muzeului “Grigore Antipa”- considerat cândva “Nava-amiral” a muzeelor de istorie naturală din sud-estul Europei». (24 Iulie 2018)

*

Autoarele acestei lucrări au cunoscut-o personal pe Medeea Weinberg, dar în perioade diferite. Au multe amintiri legate de domnia sa.

Era în martie 1976, când m-am angajat la Muzeu, inițial la Secția de Entomologie, unde am lucrat în primii patru ani, apoi în următorii 29, până la pensionare, la Nevertebrate. Dna Weinberg, care pe atunci avea 44 de ani, m-a rugat, încă de la început, să-i spun simplu “Medeea”, dar n-am putut în toți acei ani, chiar dacă am fost și colege de laborator. Abia astăzi, când scriu despre această doamnă a Entomologiei, simt că aş putea, în sfârșit, să-i spun pe nume... Medeea simțea o nevoie acută să comunice cu oamenii, care uneori aveau o reacție de respingere. Mai ales noi, cei tineri, de curând intrați în Muzeu. Poate că uneori era prea insistentă și ne dădea prea multe amănunte din istoria nescrisă a Muzeului și a oamenilor care lucraseră cândva acolo, iar noi consideram că nu ne interesează și că ne pierdem timpul, de altfel, foarte prețios pentru noi care eram în formare, la început de drum... Astăzi, regret că nu mi-am notat ce mi-a povestit la vremea aceea și nu am ținut minte o mulțime de lucruri legate de Muzeu, pe care, odată cu dispariția sa, le-am pierdut.

Fig. nr. 4 – Directorul Mihai Băcescu împreună cu membrii Secției de Entomologie (Sus, de la stânga la dreapta: Rodica Serafim, A. Popescu-Gorj – șeful secției, I. Drăghia, M. Băcescu, Medeea Weinberg, C. Pârvu. Jos: I. Matache, M. Taloi)

La un moment dat, mi-a spus că intenționa, sau chiar că se apucase, să-și scrie memoriile, pe care ar fi dorit să le intituleze „O față norocoasă”.. Nu știu dacă a reușit să scrie ceva din ce-și propusese. Puțin probabil, pentru că activitatea științifică îi ocupa aproape tot timpul, inclusiv după retragerea la pensie.

Ajuta cu un sfat bun pe oricine i l-ar fi cerut. Dacă aveai un material, niște observații de teren, niște disecții ș.a.m.d., găseai la Medeea cel mai bun sfat de cum trebuia ordonată, prezentată și valorificată „marfa”, cu alte cuvinte, îți făcea repede un plan de cum urma să arate comunicarea sau lucrarea științifică pe care doreai s-o realizezi sau măcar îți spunea în ce tip de lucrare era bine să încadrezi materialul pe care îl aveai. *«E foarte important cum îți prezinți „marfa”! Trebuie s-o prezinți elegant, sistematic, concis, dacă se poate, cu toate informațiile pe care le ai, încât cel care citește să poată folosi pe mai departe materialul prezentat»*. Sfaturile acestea se bazau desigur pe o experiență îndelungată, dar, cu siguranță, experiența era dublată de calitate nativă, precum perspicacitatea și un ascuțit spirit de observație. Avea o mulțime de dosare cu lucrări începute. Când îi venea câte o idee sau găsea ceva legat de una dintre acele lucrări, își nota repede pe o hârtie și introducea notița în dosarul respectiv. Asta făcea ca orice sesiune de

comunicări, din Muzeu sau din afara lui, s-o găsească pe Medeea pregătită! Alegea unul sau două dintre dosare și comunicarea era gata imediat. Recunosc că de-a lungul anilor în Muzeu am folosit la rândul-mi „modelul de lucru” al doamnei Weinberg dar, în ce mă privește, multe dintre comunicările mele au rămas doar în stadiul de comunicare.

Fig. nr. 5 – Medeea Weinberg – desen de Octav Crăciunescu (1970)

Era extrem de meticuloasă și nu se grăbea când era vorba să cerceteze un material adus de pe teren de vreun coleg. Prelua cu grijă materialul și niciodată nu se pronunța pe loc asupra lui. Zicea doar “să vedem” și nu o dată o insectă, aparent dintr-o specie comună, i-a oferit frumoase surprize, în urma unei cercetări serioase.

Medeea nu se plângea niciodată de nevoile materiale pe care le avea, chiar dacă acestea, cu siguranță, nu lipseau. Nici situațiile neplăcute cu care se confruntase nu fuseseră puține. Era omul care nu se lăsa înfrânt, ba dimpotrivă, loviturile o ambiționau și mai tare. Ne cita proverbul: „*În pomul care nu face roade, nimeni nu dă cu bățul!*”

Îi plăceau mult plantele și de aceea, în anii în care am lucrat în micul său laborator nr.15, am avut uneori senzația că mă aflu într-o seră. La fereastră erau ghivece cu flori, iar pe pereți și pe tavan, crescuse foarte repede și se răsfrâta în toată splendoarea o plantă urcătoare, foarte „la modă” în vremea

aceea. Când se apropiau Sărbătorile de Iarnă, acea plantă devenea „bradul” nostru, pe care îl împodobeam cu globuri foarte mici din sticlă, pe care Medeea le păstrase din copilărie. Aveau diferite forme și culori, iar printre ele era și o „insectă”, făcută tot din globuri. Când s-a retras la pensie, mi le-a dăruit pe toate. Era în anul în care devenisem mamă.

Dna Weinberg este cea care mi-a povestit pentru prima oară despre Igor Sienkiewicz (1907–2006), cu care împărțise cândva același laborator din Secția de Entomologie. Pe vremea aceea programul la Muzeu începea la ora 7. Medeea ajungea la șapte fără zece și-l găsea deja pe colegul de laborator, care venea de la 6:30. După ce își beau ceaiul, ea devenea foarte activă în timp ce pe el îl apuca somnul. Așa că Sienkiewicz a hotărât ca în “pausa de ceai” să stea de vorbă. Astfel au început să discute despre multe lucruri pe care Sienkiewicz le știa și le împărțea tinerii cercetătoare, în care căpăta din ce în ce mai multă încredere (Andrei & Andrei, 2012). În 1965 Sienkiewicz pleacă din România, stabilindu-se în cele din urmă în Canada. Există o vorbă care spune că „lumea e mică”! Sienkiewicz fusese în Muzeu continuatorul și primul biograf al lui A.L. Montandon, iar eu începusem să studiez viața și opera acestui naturalist, așa că purtam o corespondență interesantă cu Sienkiewicz din Canada. La un moment dat primesc o carte poștală din Franța, datată Besançon, 18 Septembrie 1985, în care acesta îmi scria: «*Salutare din patria lui A.-L. Montandon! (...) În laboratorul de entomologie al Muzeului de Istorie Naturală din Paris, unde am lucrat vreo zece zile în august și voi reveni în octombrie, este încă foarte vie amintirea vizitei Doamnei Medeea Weinberg. Și despre o lucrare nouă a unui grec s-a vorbit: – „O vom comunica lui Medeea”. Au fost foarte impresionați aflând că subsemnatul a lucrat alături de Dna Weinberg un șir de ani. Pierzând contacte cu Muzeul Antipa și din cauza distanței, și din cauza lipsei de comunicare, nu am știut că D-Sa a devenit o autoritate europeană, cel puțin. Felicitările mele și mulți înainte!*». Rândurile vechiului său coleg i-au făcut o mare bucurie dnei Weinberg, care i-a și răspuns imediat. Scrisoarea am trimis-o în același plic cu a mea. Nu știu ce-i scrisese, dar peste ani, în septembrie 1996, cei doi cercetători de renume s-au reîntâlnit la Muzeul Antipa, atunci când Igor Sienkiewicz a venit să-și revadă, pentru ultima oară, locurile natale și ale tinereții sale... A avea 89 de ani, iar Medeea se pensionase în urmă cu zece ani.

Și cum să nu fie uimiți și s-o uite colegii de breaslă francezi, când în 1972 și apoi în 1975, în cele șase luni cât a lucrat la Muzeul din Paris, Medeea

a publicat 6 lucrări (câte una pe lună), în care a descris nu mai puțin de 17 specii și un gen, noi pentru știință, obținând, chiar după primul stagiu, de la Directorul departamentului de entomologie A. S. Balachowsky, acel certificat de atestare, prin care „*dr. Medeea Weinberg este recunoscută ca specialist de clasă internațională, care a adus cele mai mari servicii Laboratorului de Entomologie*”!

Tot dna Weinberg mi-a vorbit despre perioada scurtă, de numai doi ani (1955–1957), în care Muzeul fusese condus de prof. Alexandru Grossu. Mi-a făcut un adevărat tablou al personalității acestuia, ca director și ca om, date pe care le-am citat mai târziu în lucrările dedicate savantului român (Andrei, 1992, 2010).

Medeea Weinberg și-a dedicat întreaga viață Muzeului și studiului dipterelor. Ca muzeograf a ținut numeroase conferințe, a realizat expoziții temporare, a participat la organizarea expoziției permanente, în anii 1955–57, pe vremea profesorului Grossu, când s-a realizat sensul unic de vizitare, precum și în 1977, după dezastrul produs de marele cutremur din 4 martie.

Din 1980 dna Weinberg va avea în Muzeu un colaborator și un coleg tânăr, Corneliu Pârnu, pasionat de studiul dipterelor, care la rândul său va deveni un nume cunoscut și apreciat ca un cercetător de valoare. În 2017, dr. Corneliu Pârnu (op.cit) scria: «*Timp de câțiva ani am avut privilegiul să mă aflu în preajma sa în calitate de discipol, ceea ce mi-a permis să o cunosc destul de bine nu numai ca specialist dar și ca om. A fost o personalitate ieșită din comun prin perspicacitate, energie și consecvență în studiul insectelor din ordinul Diptera. Luciditatea sa era dublată de o pasiune sinceră pentru entomologie, aceste calități extraordinare putând explica marile sale reușite, concretizate în cele nu mai puțin de 145 de articole științifice publicate.(...) Nu e deci de mirare că a avut parte de cea mai mare onoare de care se poate bucura un cercetător, aceea ca unui colegi valoroși să-i dedice specii noi pentru știință: *Antipalus weinbergae* Moucha & Hradsky, *Rhagio medeae* Iacob, *Conops weinbergae* Camras & Chvála, *Paragus medeae* Stănescu.*

În 1986 Medeea Weinberg se pensionează la cerere, la vârsta de 55 de ani. Dar aceasta nu a însemnat deloc retragerea din activitate. Cine lucrează sau a lucrat într-un muzeu știe că munca de muzeograf este, și mai ales era, extrem de complexă, încât de multe ori timpul pe care poți să-l acorzi cercetării propriu-zise și realizării colecțiilor este prea puțin față de cât ți-ai dori să fie. După retragerea la pensie, dna Weinberg a continuat să lucreze, venind la muzeu după-amiezile ca să-și ajute colegii, în

acea perioadă de la sfârșitul anilor '80, când instituția noastră trebuia să-și obțină banii din contracte. După '90, a lucrat în special acasă, unde reușise să-și amenajeze un mic laborator, cu microscop și cu celelalte ustensile necesare cercetării. Astfel a publicat în străinătate, în special în Elveția, 16 lucrări de specialitate, extrem de bine primite de lumea științifică.

*

La Muzeul Antipa m-am angajat ca muzeograf în 1988 și am început să studiez păsările, sub îndrumarea cunoscutului ornitolog Aurel Papadopol. Dna Weinberg, acum pensionară, îl cunoscuse pe Iorgu, soțul meu, care lucra deja de un an în Muzeu, la secția de Nevertebrate. Una dintre primele întrebări pe care i le-a pus a fost dacă are copii. Fiica noastră, Ana-Maria, s-a născut chiar în acel an. Medeea (acum după atâția ani, pot să-i spun pe nume, așa cum mă rugase atunci, când mi-a fost imposibil) s-a atașat curând de noi și ne-a acordat toată încrederea. Venea după-amiezele la Muzeu, să lucreze. De fiecare dată ne vizita în laborator și stăteam de vorbă, despre știință, despre viață. De la o vreme, doamnei Weinberg îi făcea multă plăcere să tricoteze pentru copiii cei mici, care se născuseră de curând... Așa am primit în dar două rochițe minunate, ca de păpușă, pentru Ana noastră, care le-a purtat cu drag până pe la trei ani. Numele Ana îi amintea dnei Weinberg de mama sa, pe care o iubise atât de mult. Când Ana-Maria a împlinit opt ani, Medeea i-a dăruit un inel de copil, din alpaca, pe care-l primise de la familie, conform unei tradiții, tot cam pe la acea vârstă. În fiecare an, nu uita să ne aducă tradiționala pască, în timp ce noi îi ofeream cozonac și ouă roșii.

La începutul anilor '90, când lumea era frământată de atâtea controverse și protestele din Piața Victoriei nu mai conțineau, dna Weinberg, care ne vedea agitați de situație, ne dădea mereu același sfat înțelept: *“Lucrați, lucrați cât mai mult, că timpul trece foarte repede!”* *“Când se agită apele, gunoaietele ies la suprafață și curg la vale, până ce apa se limpește!”* Cu alte cuvinte, ne îndemna să nu ne pierdem timpul cu lucrurile trecătoare, și câtă dreptate avea...

Îi aduceam de pe teren diptere. Mă învățase cum să le prind și mai ales cum să le transport fără deteriorări. Știam cum arată Asilidele, pe care doamna le studiasse o viață întreagă. Am avut “mână bună” și i-am adus câteva exemplare mai deosebite, una dintre specii reconfirmând prezența

acesteia în România, după mai mulți ani în care nu mai fusese găsită. Studiul exemplarele aduse de mine a constituit subiectul ultimelor trei lucrări ale dnei Weinberg. (Weinberg, Petrescu, 2004, 2005).

Nu-mi mai amintesc exact în ce an a fost, dar, după ce i-am transcris pe calculator niște documente legate de întreaga sa activitate, pe care trebuia să le depună la Academie pentru o pensie de merit, a mai trecut ceva timp, și într-o zi a venit la mine cu tot teancul de documente, cu două volume mari, legate, cu lucrările sale și multe altele, printre care și un portret, realizat în 1970 de Octav Crăciunescu, unul dintre pictorii Muzeului. Mi le-a încredințat spunându-mi doar atât: “Poate vreodată o să ai nevoie de ele”. Pentru mine, cuvintele doamnei Weinberg au avut o semnificație profundă. Am păstrat cu grijă tot ce mi-a dat atunci, și după ani de zile a venit momentul să avem într-adevăr nevoie de acele date conținute în documente...

Pe 7 aprilie 2017, când mai avea doar câteva săptămâni până să împlinească 86 de ani, a plecat dintre noi aceea care poate fi considerată, pe bună dreptate, fondatoarea dipterologiei românești moderne.

Cu toată gloria științifică dobândită, dr. Medeea Weinberg nu și-a abandonat nicio clipă statutul de muzeograf, petrecându-și practic toată viața prin sălile muzeului îndrăgit (Pârnu, 2017). Viața sa, plină de energie și pasiune științifică, încununată de succes, poate să fie un excelent exemplu pentru tinerii cercetători din România de astăzi și din generațiile viitoare.

Taxoni noi pentru știință descriși de Medeea Weinberg

Antipalus bilobus Ionescu, Weinberg 1960
Astochia caspica siemkiewiczi Ionescu, Weinberg 1962
Dysmachus antipai Weinberg 1968
Habropogon bacescui Weinberg, Tsacas 1973
Habropogon balachowskyi Weinberg, Tsacas 1973
Habropogon distipilosus Weinberg, Tsacas 1973
Habropogon odontophallus Weinberg, Tsacas 1973
Habropogon parappendiculatus Weinberg, Tsacas 1973
Habropogon prionophallus Weinberg, Tsacas 1973
Habropogon pyrrophaeus Weinberg, Tsacas 1973
Habropogon vittatus Weinberg, Tsacas 1973
Machimus margaretae Weinberg, Tsacas 1975
Phileris Tsacas, Weinberg 1976
Phileris anae Tsacas, Weinberg 1976
Phileris prionostylus Tsacas, Weinberg 1976

Phileris diplopus Tsacas, Weinberg 1976
Phileris haplopygus Tsacas, Weinberg 1976
Phileris possompesi Tsacas, Weinberg 1976
Phileris pilosus Tsacas, Weinberg 1976
Philonicus sichanensis Tsacas, Weinberg 1977
Philonicus ionescui Tsacas, Weinberg 1977
Dasygogon bacescui Weinberg 1979
Chorades fortunatus Baez, Weinberg 1981
Dasygogon kugleri Weinberg 1985
Dasygogon regenstreffi Weinberg 1986
Dasygogon irinelaes Weinberg 1986
Dasygogon gerardi Weinberg 1987
Neomochtherus gomeras Weinberg, Baez 1989
Neomochtherus lanzarotae Weinberg, Baez 1989
Dasygogon tsacasi Weinberg 1991
Chorades antipai Weinberg, Pârnu 1999
Psilocurus blascoi Weinberg, Bächli 2001
Cerdistus blascozumetati Weinberg, Bächli 2001
Machimus blascoi Weinberg, Bächli 2001
Machimus javieri Weinberg, Bächli 2001

Bibliografie:

- [1] Andrei, G., *Professor Alexandru V. Grossu, 80 years old*, în: Travaux du Muséum National d'Histoire Naturelle „Grigore Antipa” 32: 519–523. 1992.
- [2] Andrei, G., *Profesorul Alexandru V. Grossu (1910–2004) – o viață dedicată semenilor*, în: Studii și Comunicări/DIS vol. III: 167–178. Academia Română. CRIFST/DIS . 2010.
- [3] Andrei, G., Andrei M.-D., *Din viața și opera naturalistului Igor Sienkiewicz (1907–2006)*, în: Studii și Comunicări/DIS vol. V: 81–94. Academia Română. CRIFST/DIS. 2012.
- [4] Ionescu, M. A., Weinberg, M., *Fauna Republicii Socialiste România, Insecta, Diptera-Asilidae*, 11 (11): 1–306. Editura Academiei, București, 1971.
- [5] Niculescu, E., König, Fr., Ausländer, D., Regenstreif, M., *Chamaesphecia palustris* Kautz (Lepidoptera – Aegeriidae) studiu morfologic și ecologic al larvei, crisalidei și adultului. Bul. St. sec. biol. și șt. agric. 8 (3): 599–630. Ed. Acad. R.P.R., 1956.
- [6] Pârvu, C., *Le docteur Medeea Weinberg à 60 ans*, în: Travaux du Muséum National d'Histoire Naturelle „Grigore Antipa” 31: 525–527. 1991
- [7] Pârvu, C., *În Memoriam Dr. Medeea Weinberg*, în Travaux du Muséum National d'Histoire Naturelle „Grigore Antipa” 60 (2): 569–579. 2017.
- [8] Weinberg, M., Bächli, G., *Diptera Asilidae – Insecta Helvetica Fauna* 11: 1- 124, (359 Fig), Genève. 1995.
- [9] Weinberg, M., Petrescu, A., *Dysmachus cristatus* (Wiedemann, 1820) *Asilidae (Diptera) in Romania*, în: Travaux du Muséum National d'Histoire Naturelle „Grigore Antipa”, 46: 227–232. 2004.
- [10] Weinberg, M., Petrescu, A., *New data on the presence of some Asilidae (Diptera) in Romania*, în: Travaux du Muséum National d'Histoire Naturelle „Grigore Antipa”, 47: 251–2004.
- [11] Weinberg, M., Petrescu, A., *Preliminary data on the presence of Leptogastrinae (Diptera: Asilidae) in the Romanian Fauna*, în: Travaux du Muséum National d'Histoire Naturelle „Grigore Antipa”, 48: 137–146. 2005.